

מאבק בפשיעה בישראל באמצעות מתנדבים¹

רקע – מדינת ישראל מאז הקמתה השקיעה משאבי עתק בביטחון חוץ, ולא מספיק בביטחון הפנים ביחס לצורך הלאומי. המדינה לא חיזקה מספיק את משטרת ישראל ביחס לצרכייה של החברה בישראל. במשטרת ישראל ישנו מחסור עצום של כח אדם שלא ניתן יהיה להשלימו בזמן קצר.

אתגרי הפשיעה כוללים הפעלה בחירום, פשיעה בערים מעורבות, פשיעה בחברה הערבית, עברות הפרוטקשן (דמי חסות), שימוש בנשק בלתי חוקי, פשיעה בשטחים פתוחים – שטחי אש של צה"ל ושטחי חקלאות ויער. על מנת למנוע את גל ההתפרעויות הבא נדרשת היערכות ברמה הלאומית והתגייסות של גורמים רבים אזרחיים, צבאיים, מוניציפאליים וביטחוניים.

בחודשים האחרונים שמה הממשלה את נושא ביטחון הפנים בראש סדר העדיפויות הלאומי. בהחלטת ממשלה 1017² (יוני 21, 3) הוחלט על הגדלת מערך המילואים של משמר הגבול בפיקוד משטרת ישראל, באמצעות הקמת מספר פלוגות מילואים נוספות. ועל הקמת צוות במשרד לבט"פ (ג.6) להרחבת מערך המתנדבים במשטרה במצבי חירום.

מורשת הביטחון לימדה אותנו שכח מתנדבי מילואים ממושמע ומגויס מאפשר נוכחות מהירה ואפקטיבית של אלפי גורמי אכיפה בשטח מבלי לשלם את העלויות המלאות של כוחות סדירים.

כיום מפעילה המשטרה את סמכויות השיטור, אך אינה מנוסה בהפעלת נרחבת של כוחות מילואים הכוללים אלפי מתנדבים. הצבא מומחה בהפעלת מילואים ומחזיק בעודפי כח אדם בגילאי 36 ומעלה, אך אינו בעל הסמכויות, הניסיון והיכולת לטפל באתגרים פנים לאומיים.

המודל המוצע - עיבוי כוחות משטרה באמצעות יחידות מילואים קרביות לקראת שחרור שקיימים בהן מערכי פיקוד ושליטה, שלישות, מבצעים ולוגיסטיקה. יחידות אלו עברו הכשרות רבות, בעלי מוטיבציה גבוהה למשימות לאומיות ומתורגלים בחירום ובשגרה.

3 חלופות להפעלת משמר לאומי לצד הפעלת פיילוט באופן מיידי בשטחי האש של צאלים.

	גדודי פיקוד העורף	עיבוי מערך מתנדבי מג"ב	מילואים במג"ב
פירוט	צה"ל מקצה כוחות מילואים לטיפול במוקדי פשיעה	גיוס אלפי מתנדבים חדשים וניתוב למשימות	צה"ל מנתב כוחות מילואים למג"ב ומעביר אותם הכשרות שיטור
יתרונות	ניסיון בפו"ש, מערך מוכן ומתורגל, הכל תחת גוף אחד, גאוות יחידה.	כוחות אזרחיים בטיפול בבעיות אזרחיות	סמכות לפעול במשימות שיטור בסביבה אזרחית
אתגרים	ברכת השר למהלך והסדרת סמכויות האכיפה	יקח זמן רב בגיוס, דורש משאבים רבים	דורש שת"פ בין צה"ל והמשטרה

¹ ייעוץ וכתובה - רם שמואלי (תאל במיל, איש חינוך), צביקי ססלר (לשעבר ראש אג"ת משטרת ישראל, רמ"ט פקער), צביקה פייראיזן (תאל במיל, קצח"ר), השומר החדש - יואל זילברמן, און ריפמן, אוריאל גזית.

² בהחלטת ממשלה 1017 מתאריך 4/6/21 הוחלט על תגבור המשטרה ב-300 שוטרים, 2 פלוגות מגב ומענה טכנולוגי. במקביל הוחלט לקדם את תכנית חומש של ועדת המנכ"לים להתמודדות עם הפשיעה והאלימות בחברה הערבית מיולי 2020. בנוסף הוחלט (א.6) שיוקם צוות משותף משרד בטפ/משטרת ישראל ומשרד בטחון / צה"ל, שיכתוב תוכנית להגדלת מערך המילואים של משמר הגבול תחת פיקוד משטרת ישראל, באמצעות הקמת פלוגות מילואים נוספות. ועל צוות במשרד בטפ (ג.6) להרחבת מערך המתנדבים במשטרה במצבי חירום.

³ המשך ההחלטה 825 ממרץ 2020.

